

Tradičia sadenia lipy, starého slovanského symbolu, ako Stromu slobody, či „Masarykovej lipy“, alebo „Lipy Československa“ vznikla v roku 1918, kedy na počesť vzniku Československa sa po celej krajine vysadili tisícky líp na základe iniciatívy prvého prezidenta ČSR Tomáša Garriguea Masaryka. Pri oslavách stého výročia tradícia opäť ožíva.

Stromy republiky alebo stromy slobody sa začali vysádzať v roku 1918 pri vzniku ČSR, taktiež v roku 1919 pri prvých narodeninách spoločného štátu Čechov, Slovákov a Rusínov. Pri desaťročnici si obyvatelia Prvej republiky opäť pripomenuli dôležité jubileum. Ďalšia vlna výsadby stromov slobody bola v roku 1945, keď si ľudia vydýchli od vojnových i povstaleckých trápení v celej Európe. Prelomovým bol tiež rok 1968, keď sme si pripomínali 50. rokov od vzniku Československa a zároveň ľudia protestovali proti okupácii. Vtedy boli zasadené aj tzv. lipy federácie. Samozrejme aj v roku 1989 boli vysadené viaceré stromy a tiež v období novo vznikajúcej samostatnej Českej a Slovenskej republiky.

Vo väčšine prípadov boli vysádzané tradične lipy. Hlavným cieľom stromov bolo prezentovať myšlienky slobody, demokracie, samostatnosti a zdravého vlastenectva.

Nezávislosť Česko-Slovenska bola vyhlásená **28. októbra 1918** päťčlenným Národným výborom v Prahe (ktorého členmi boli štyria Česi a jeden Slovák – „muži 28. októbra“), a to v súčinnosti so zahraničnou akciou Česko-slovenskej národnej rady, ktorá sa už o 4 dni skôr vyhlásila za dočasnú vládu nového štátu. Národný výbor presadil v záujme uchovania verejného poriadku kontinuitu zákonov a vládol prostredníctvom dekrétov. Počiatočným problémom bolo zostavenie česko-slovenského parlamentu. Keďže voľby boli zatiaľ nereálne, bol parlament – Revolučné národné zhromaždenie – poskladaný na základe volieb z roku **1911** do rakúsko-uhorského snemu. Slovensko bolo zastúpené 44 menovanými poslancami. Národný výbor odovzdal svoje právomoci na prvom zasadnutí Národného zhromaždenia **14. novembra 1918**, kedy bol prezidentom zvolený **Tomáš Garrigue Masaryk**, predsedom vlády **Karel Kramář**, ministrom zahraničia **Edvard Beneš** a ministrom vojenstva **Milan Rastislav Štefánik**; tiež bol slávnostne zosadený **rod Habsburgovcov** a bola prijatá dočasná ústava. Mierová konferencia v Paríži z januára 1919 uzavrela väčšinu územných sporov. Česko-slovenskú delegáciu viedli Karel Kramář a Edvard Beneš. Konferencia schválila vyhlásenie Československej republiky, rozprestierajúcej sa na území historických krajín českej koruny (Čiech, Moravy a Sliezska) a časti Horného Uhorska (Slovensko a Podkarpatská Rus).